

FETO MAKSALAK

LECTIO BA PREADOLEXENTE / ADOLEXENTE

INTRODUSAUN

TEMPU Kuarezma nian mak tempu “espesiál” atu halo esperiénsia kona-ba Maromak nia perdaun, liuliu atu deskobre katak, maski ida-idak bele dehan “ha’u sabraut tebes”, Maromak hadomi ema hotu no prontu atu lolo liman no lori ita moris iha rekonsili-asaun (damen) ho ita-nia an, ho ema seluk no ho Nia.

Molok hahú, ita sei husu **Espíritu Santo** nia tulun atu ita bele lee no komprende pasajen ida ne’e tuir Maromak nia hanoin. (bele hili knananuk ida ka orasaun ida)

LECTIO

Ita koko atu hake’an ema ne’e nia esperiénsia oinsá, nia dehan saida ka halo saida; atu komprende ambiente iha ne’ebé nia moris. Ita sei fó pergunta ba testu sira hodi hanoin mós ba testu seluk husi Testamentu Tuan ka Foun.

Fariseu ida konvida Jezús atu han hamutuk

Fariseu ida ne’e se? Tansá nia konvida Jezús atu han?

Fou-foun, evanjelista Lukas la temi fariseu ida ne’e nia naran, maibé temi iha istória ida ne’e nia klaran, bele haree katak Jezús bolu nia Simão; ema ida ne’e la mosu tan iha Evanjellu nune’e ita la hatene loos. Simão halo saida.

Hebreu sira konvida ema seluk atu han hamutuk se hola parte nia família ka belun, ka se iha dever ruma hasoru nia. Iha ne’e Simão konvida Jezús nu’udar belun no Mestre, maibé bainhira nia simu Jezús iha uma, nia la hatudu hahalok amizade nian, maibé simu Jezús hanesan ema estranjeiru ida.

Feto moris aat ida husi sidade... mai lori botil ida ho mina morin

Se nia feto aat oinsá nia bele tama iha ema “di’ak” nia uma?

Bainhira ema halo bankete, bainbain husi odamatan nakloke atu hatudu ba ema hotu bele haree ninia rikusoan, no mos uma sira iha veranda ida, iha ne’ebé ema bele hamriik hodi hateke ba laran husi odamatan ka husi janela sira. Iha momento sira ne’e, ema hotu bele halai ba veranda, ema boot ka ki’ik atu hafuu iha laran.

Maibé ita komprende, husi buat ne’ebé Simão hanoin, katak feto ida ne’e mak “bainaka” ne’ebé uma na’in lakohi simu!

Tansá nia lori mina morin?

Mina morin mak sinál onra nian, ne’ebé uza ba festa sira ka bainhira hakohi ema. Feto ida ne’e hakarak hatudu ninia respeitu no nia domin ba Jezús liuhusi hahalok sira no husi sasán ne’ebé nia uza. Buat ne’ebé nia halo iha valór tanba mina morin iha folin boot no bainbain ema la fakar naran de’it.

Feto hahú fase Nia ain ho nia mataben, hodi hamaran ho nia fuuk, rei no kose ho mina morin

Tansá feto ida ne’e halo nune’e, duke ba husu perdaun ba Jezús?

Tanba iha tempu Jezús nian ema la’o iha dalan ho rai rahun barak ho sandalia de’it, sira iha ain foer. Nune’e bainhira uma na’in ida konvida bainaka sira iha ninia uma, molok tama nia oferese kedas bee no toalha ba bainaka sira atu hamos no hamaran sira nia ain, no mós mina morin atu halakon dois husi estrada. Maibé iha momento ida ne’e, bele haree katak Simão halo Jezús tama iha ninia uma no tuur iha meja, hodi la tuir tradisaun bei ala sira nian.

Ho ninia hahalok (hanesan Jezús mós dehan), feto ida ne’e halo buat hotu ne’ebé loloos tenke halo atu fó bemvindu ba bainaka ida.

Fariseu ... hateten ba nia an: “Ema ne’e profeta ida karik,...”

Tansá Simão la ko’alia kedas ba Jezús? Profeta sira loloos halo saida?

Simão la brani atu fó sai ba Jezús buat ne’ebé nia hanoin, tanba nia hakarak koko Jezús. Iha tempu ne’ebé (maibé mós iha ita-nia tempu) ema hanoin katak profeta sira bele hatene futuro, bele si’ik ema sira-nia hanoin no sira-nia hahalok, tan ne’e Simão hakarak sukat Jezús nia sabedoria to’o iha ne’ebé. Nia seidauk fiar katak Jezús mak Maksuin, no mós nia sente an hanesan ema loos, ne’ebé tuir Maromak nia hakaran no iha direitu atu tési li aba ema seluk.

Jezús hatán, hodi dehan ba nia: “Simão, Ha’u hakarak hato’o buat ruma ba ita...”

Se Jezús hatene buat ne’ebé Simão hanoin, tansa la si’ak kedas nia?

Loos duni Jezús hatene Simão nia hanoin, maibé Nia hakarak lori Simão atu komprende Maromak nia hanoin; Jezús la kohi “obriga” Simão atu simu Ninia hahalok, maibé, hodi envolve nia iha istória ida, Nia hakarak halo Simão komprende Maromak nia sasukat atu julga ema. Dala barak, haksí’ak ema ida hatun ninia dignidade no ema seluk nia respeitu ba nia; hodi haktuir istória ida ne’e, jezús husu ba Simão atu koko hamriik iha Maromak nia fatin.

Ema ida impresta osan ba ema na'in rua

Jezús hakarak hato'o sa loos ho aiknanoi ida ne'e?

Bainbain Jezús gusta haktuir aiknanoi sira tanba fasíl liu ba ema atu komprende mensajen ida se envolve iha istória ida ka rona buat ruma ne'ebé kona ninia moris loronloron nian. Aiknanoi ida ne'e haktuir katak ema na'in rua ne'e iha tusan hotu, nune'e mansajen uluk liu ne'ebé Jezús hakarak hato'o ba Simão katak ema hotu, iha Maromak nia oin, mak ema sala na'in. Ho ninia liafuan, Simão hatudu katak nia hanoin ke nia mak loos no feto ida ne'ebé mak aat, maibé Jezús troka kedas hanoin ida ne'e: ema hotu mak ema maksalak, balun iha sala boot ka todan, balun iha sala ki'ik, maibé laiha ida ne'ebé sala laek (se ita la considera Maria).

"Ida ne'ebé mak sei hadomi nia liu tan?" Simão hatán: "Ha'u hanoin katak ida ne'ebé nia tusan boot liu."

Simão la komprende katak Jezús lazu nia?

Se Simão komprende, nia la bele nega buat ne'ebé ema hotu haree iha sira-nia esperiênsia: sira ne'ebé iha tusan boot liu (no iha konsiênsia kona-ba buat ne'e) sei hadomi liután ida ne'ebé fó perdaun ba sira. Jezús la tetu ema tuir sira-nia matenek ka sira-nia hahalok d'ak, maibé sira-nia konsiênsia katak sira sala, no sira-nia deseju atu hadomi, atu "lakon" tan domin.

Jezús nia pergunta "Ida ne'ebé sei hadomi nia liu tan?" hanesan Nia husu ba Pedro iha tasi ibun: "Ó hadomi Ha'u?". ita hein katak Nia husu ida ne'ebé mak matenek liu, ka hetan sorte boot liu, maibé Jezús iha interese ba domin de'it.

Nia hetan perdua ona husi nia sala barak, basa nia hatudu domin boot

Tebes, ema ne'ebé hadomi liu, bele hetan perdaun?

Jezús mak dehan nune'e, la'ós iha akontesimentu ida ne'e de'it, maibé durante Ninia moris tomak, Nia hatudu katak, bainhira ema ida hadomi, Maromak sei fó perdaun kedas. Jezús haktuir más aiknanoi sira ne'ebé halo ema komprende katak Maromak hakarak haraik Ninia perdaun: buat ne'ebé importante katak ema rekoñese nia sala no hakarak hala'o moris foun.

Jezús dehan ba feto: "Ó nia fiar mak soi tiha ó; la'o ba iha dame laran."

La'ós Jezús kasu feto ida ne'e nia sala? Tansa Jezús temi feto nia fiar?

Tanba maski Jezús bele halo buat hotu, maski Maromak nia kbiit wa'in, se ema la fó ninia kontribuisaun, se ema la hatudu ninia fiar, milagre sira sei la mosu no Maromak la bele perdua ema nia sala. Maromak respeita ema nia liberdade: feto ida ne'e buka Jezús, tanba nia sente katak nia halo sala durante nia moris tomak, no Jezús pruntu atu perdua buat hotu ne'ebé nia halo. Simão, ne'ebé duvida katak Jezús mak profeta ida no hanoin katak nia la sala, nia la hetan duni perdaun.

MEDITATIO

Ita koko atu haree fila fali
testu ida ne'e, hodi
komprende nia dehan
saida ba ha'u-nia moris no
Kreda ninian. Ponto ruma
ne'e hakarak fo sujestaun
atu ida-idak bele deskobre
saida mak Maromak dehan
ba nia liuhusi pasajen ida
na'e.

- Ita ida-idak iha tusan boot ho Maromak: tusan domin nian! Molok ita hatene tuir ita-nia an, Maromak hadomi ona ita, nia la hein atu haree se ita sai boot nu'udar ema d'ak ka aat, Na'i hadomi kedas ita no iha "Banku moris nian" ita-nia tusan hasoru Nia, sai boot ba daudaun.
- Bainhira ita hanoin katak ita la presiza ema ka Na'i nia tulun, ita sei la haree domin "gratis" ne'ebé Maromak haraik iha ita-nia moris loron-loron nian no ita

sei la nakfilak an, tanba ita sente katak buat hotu loos ona.

- Maromak haksolok bainhira Nia bele fó perdaun ba ema ida! Iha lian seluk, liafuan "perdaun" sai hanesan "super-dom" katak presente boot liu, ne'ebé la bele sukat: ita sente katak bainhira ita hakbesik Sakramentu Rekonsiliasaun nian, ita oferece ba Maromak oportunidade

atu hadomi liután ita no ita simu tulun boot ida ba ita-nia moris?

- Buat hotu ne'e iha sentidu se ita fiar, se ita hanoin katak Jezús de'it bele soi ita-nia moris no ita konfia iha Nia. Iha momento ida-ida ita bele haboot ita-nia konsiênsia kona-ba hahalok ne'ebé ita halo, se sira hakbesik ka hadook ita husi Nia, no ita husu Ninia perdaun nia kbiit.

ORASAUN

Kalan-kalan, bainhira ha'u halo ezame de konsiênsia, ha'u koko atu haree se karik iha hahalok ruma domin nian ne'ebé loloos ha'u bele halo, maibé la halo, no ha'u husu Maromak nia perdaun.

ATIVIDADE

Hamutuk ho kolega sira buka aiknanoi sira ne'ebé hatudu katak Maromak haraik Ninia perdaun liuliu ba sira ne'ebé husu Nia tulun no hakarak nakfilak an ba Nia domin. Hafoin hili atitude ida ne'ebé aiknanoi hatudu no ó hakarak hala'o iha Kuarezma ida ne'e.

